

کلیه بهره‌برداران معادن

موضوع: حائز اهمیت - ابلاغ تذکرات فنی و ایمنی

با سلام

با عنایت به بررسی وضعیت معادن، کارگاه‌های استخراج، کانه‌آرایی و فراوری معادن و نحوه برداشت مواد معدنی و نظر به مشاهده عدم رعایت کامل قوانین و مقررات و اصول فنی و ایمنی در برخی از معادن که منجر به بروز مشکلات فنی و ایمنی و بعضاً حوادث گردیده است و از طرفی باتوجه به ماهیت معادن و حادثه خیز بودن ذاتی فعالیتهای معدنی و به منظور صیانت از جان کارگران شاغل در معادن و سایر افراد و در راستای انطباق فعالیتهای معدنی با اصول فنی معدنکاری، افزایش سلامت، بهداشت و ایمنی کارکنان و کارگران معدن، توسعه و بهبود شرایط بهره برداری از معادن، صیانت از ذخایر معدنی و بهره برداری و پیرو مکاتبات گذشته، ضروریست کلیه موارد ذیل تحت نظر مسئول فنی و مسئول ایمنی معدن متناسب با نوع ماده معدنی و روش استخراج، ضمن رعایت بطور کامل، اقدامات انجام شده مستندسازی و گزارش گردد:

- ۱- رعایت کامل قانون معادن، آیین‌نامه اجرایی قانون معادن و سایر دستورالعملها و تعهدات قانونی مربوط؛
- ۲- رعایت کامل آئین‌نامه ایمنی معادن و سایر ضوابط و دستورالعمل‌های فنی و ایمنی؛
- ۳- نصب تابلوی معدن در مسیر اصلی با ذکر وزارت صنعت، معدن و تجارت (فونت درشت)، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان همدان (در ذیل و فونت ریزتر)، نام معدن و نام بهره بردار (حقیقی یا حقوقی) و همچنین نصب تابلوی رعایت نکات ایمنی در مسیر ورودی معدن؛
- ۴- مناطق حادثه ساز در معدن باید با تابلو و علائم هشدار دهنده مناسب از محل‌های مجاور مجزا شده و تاحد ممکن با ایمن سازی و ایجاد موانع و خاکریز و حرایم از ورود افراد متفرقه جلوگیری بعمل آمده و هرگونه ورود به این مناطق منوط به کسب مجوز از مسئولین ذیصلاح معدن باشد.
- ۵- درخصوص سینه کارهای غیرفعال که پرسنل معدن در آنجا حضور ندارد، ضمن ایمن سازی شرایط کارگاه، با نصب علائم راهنما و تابلو هشدار بمیزان کافی و در جهات مختلف اطلاع رسانی کامل شده و موارد حتی الامکان از طریق بخشدار، دهیاری و شورای اسلامی روستاهای اطراف معدن و متولیان عشایر به اطلاع اهالی منطقه و یا عابرین رسانده شود.
- ۶- نصب تابلوی حوضچه‌های ترسیب و محصور نمودن حوضچه‌های ترسیب با استفاده از دیوار چینی بتنی و تمهیدات و تدابیر لازم در خصوص لزوم افزایش سطح ایمنی در معادن و کارخانجات شن و ماسه با رعایت ضوابط زیست محیطی الزامی می باشد.
- ۷- مدیریت و زهکشی آب‌های سطحی و زیرسطحی و اتخاذ تدابیر مناسب ایمنی و فنی جهت کنترل و ایمن سازی محیط کار الزامی است.
- ۸- رعایت حریم تاسیسات، عوارض، باغات، اراضی کشاورزی، خطوط انتقال برق، گاز و سایر مستحذات و عوارض؛

- ۹- ورود کلیه افراد غیر مسئول به محدوده معادن منوط به کسب اجازه کتبی از سرپرست معدن یا جانشین وی می باشد.
- ۱۰- کلیه معادن و کارگاه های آن، اعم از معادن سطح و زیرزمینی باید قبل از شروع هر نوبت کاری توسط مسئولین ذیربط (مسئول ایمنی یا نمایندگان وی) براساس فرم های چک لیست ایمنی، بازرسی شود.
- ۱۱- کارفرما موظف است دستورالعمل های ایمنی و فنی متناسب با نوع کار کارگران را به آنها آموزش دهد و از پرسنل آموزش دیده متناسب با نوع کار استفاده نماید.
- ۱۲- تهیه تجهیزات ایمنی و وسایل حفاظت فردی مناسب (کفش، کلاه، ماسک، لباس کار، عینک، دستکش و سایر موارد وفق آیین نامه ایمنی معادن و آیین نامه های مربوط مصوب شورای عالی حفاظت فنی) و الزام پرسنل به استفاده از آنها با اخذ رسید؛
- ۱۳- رعایت فاکتورها و پارامترهای فنی و ایمنی عملیات استخراج و باطله برداری، بارگیری، باربری، چالزنی و آتشباری و سایر مطابق طرح مصوب (از قبیل رعایت ارتفاع پله، شیب پله، عرض، پله ایمنی و شیب و عرض راه های دسترسی، لق گیری، ایجاد برم (دیواره اطمینان)، خاکریز، پله ایمنی و رعایت نسبت باطله برداری و غیره)؛
- ۱۴- جهت جلوگیری از ایجاد هر گونه شیب منفی در سینه کارهای معدنی، کنترل مداوم ارتفاع سینه کار و تعیین شیب موقت و شیب کلی دیواره ها و لق گیری آنها و همچنین انباشته شدن سنگهای استخراجی بطور منظم روی سطح اتکاء جهت اطمینان از عدم ریزش و سقوط آنها و آسیب رسانی به کارگران و عابرین الزامی است.
- ۱۵- پرهیز از تضييع ذخيره معدنی و تخریب بیش از اندازه ؛
- ۱۶- رعایت قواعد و قوانین مربوط به حفظ اراضی ملی، اشجار، جنگلها، مراتع و اصول بهداشتی و زیست محیطی و بازسازی مناطق عملیاتی تا حد ممکن؛
- ۱۷- رعایت اصول فنی و ایمنی ویژه استخراج سنگهای تزئینی (در معادن مربوطه) از قبیل:
 - فواصل بین بلوک های مورد قواره سازی در هر ردیف به اندازه ای در نظر گرفته شود که تردد در میان آنها امکان پذیر نباشد.
 - استفاده از حفاظ در دستگاه های سیم برش الماسه الزامی است.
 - جدا کردن و واژگونی بلوک سنگ بریده شده از جبهه کار با استفاده از تیغه بولدوزر یا جام لودر و نظایر آن ممنوع است.
 - سنگهای استخراجی (کوپ ها) باید به طور منظم و روی بزرگترین سطح مقطع قرار گیرند تا از سقوط آنها جلوگیری شود.
- ۱۸- رعایت مواد فصل چهارم آئین نامه ایمنی معادن درخصوص ایمنی کار با ماشین آلات معدنی بخصوص موارد ذیل:
 - سوار شدن افراد غیرمجاز بر ماشین آلات معدنی نظیر: لودر، گریدر، بولدوزر و شاول ممنوع است. بکارگیری ماشین آلات استخراجی، باربری و بارگیری مانند کامیون، لودر و ... برای حمل و نقل افراد ممنوع است.
 - حضور افراد غیرمجاز در منطقه عملیاتی ماشین آلات و تجهیزات ممنوع است.
 - کلیه ماشین آلات و تجهیزات معدنی باید توسط افراد ماهر و آموزش دیده بکار برده شوند. داشتن گواهینامه ویژه جهت کار با ماشین آلاتی مانند: بیل مکانیکی، لودر و بولدوزر، و نظایر آن برای متصدیان این گونه ماشین آلات الزامی است. برای کار با کلیه ماشین آلات خودرو اعم از چرخ لاستیکی یا چرخ زنجیری از قبیل لودر، بولدوزر، تراک معدنی، کامیون، گریدر، جرثقیل، تراک میکسر، قله شکن، شاول یا بیل مکانیکی یا بکھو، انواع کشنده ها و تراکتورها و غیره، اعم از اینکه متعلق به کارفرما و امانی باشد و یا متعلق به پیمانکار و اجاره ای باشد، لازمست راننده یا کاربر آن دارای گواهینامه معتبر و تخصصی مربوط از مراجع ذیصلاح باشد.

- تجهیزات و ماشین آلاتی که در معادن استفاده می شوند در صورتی که جز کالاهای مشمول استاندارد اجباری باشند باید دارای استاندارد ملی ایران یا یکی از استانداردهای مورد تایید سازمان ملی استاندارد باشند.
- کلیه دستورالعمل و نکات احتیاطی و ایمنی که از طرف سازندگان و تولیدکنندگان لوازم، کالاها، تجهیزات و ماشین آلات معدنی ارائه می گردد لازم الاجرا است همچنین، آموزش لازم در خصوص نکات ایمنی مربوط به دستگاه قبل از تحویل به کاربر آن دستگاه الزامی است.
- در صورت توقف وسایل بارگیری در مکانهایی غیر از محل پارکینگ، محوطه توقف وسیله باید با علایم هشداردهنده مانند شبرنگ، چراغ و حفاظت مشخص شود.
- اپراتور در صورت نیاز به حضور افراد در حوزه عملیات ماشین، باید به گونه ای کار کند که در همه اوقات شخص مزبور در میدان دید وی باشد.
- وسیله باربری نباید قبل از متوازن نمودن و مهار بار حرکت نماید.
- حداکثر شیب مجاز در عملیات بارگیری برای لودرهای پشت انداز، چرخ لاستیکی و زنجیری به ترتیب ۰/۲، ۲ و ۲۰ درصد است و به کارگیری بولدوزرها در جبهه کارهای با شیب بیش از ۲۵ درجه مجاز نیست.
- اپراتور در صورت نیاز به حضور افراد در حوزه عملیات ماشین، باید به گونه ای کار کند که در همه اوقات شخص مزبور در میدان دید وی باشد.
- وسیله باربری نباید قبل از متوازن نمودن و مهار بار حرکت نماید.
- ۱۹- تهیه و نگهداری جعبه فوریت‌های پزشکی و بهداشتی و لوازم دارویی اضطراری، امکانات ضد حریق و کپسولهای آتشنشانی و سایر اقلام امدادی مورد نیاز در محل مناسب و قابل دسترس در شرایط اضطرار؛
- ۲۰- هر گونه ساخت و ساز در محل محدوده معدن بایستی با هماهنگی سازمان و وفق طرح مصوب باشد؛
- ۲۱- محل دپوهای باطله و دپوی مواد معدنی بصورت تفکیک و جدا از هم و ترجیحا با نصب تابلو مشخص شوند. در انتخاب و جا نمایی محل دپو باطله و ماده معدنی بررسی های دقیقی صورت گرفته تا از تضييع ذخيره معدنی یا ایجاد هزینه های اضافی جلوگیری شود.
- ۲۲- رها سازی پسماند آب مصرفی و همچنین پساب کارگاههای شن و ماسه و کانه آرایی بدون در نظر گرفتن مقررات زیست محیطی ممنوع بوده و ظرفی که جهت آب آشامیدنی مورد استفاده قرار می گیرند علاوه بر اینکه در فواصل کوتاه ضد عفونی می شوند بایستی مجهز به درب پوش باشند.
- ۲۳- هر گونه فعالیت در معدن در چارچوب محدوده پروانه بهره برداری معدن بایستی صورت گیرد و مسئول فنی موظف است ضمن کنترل و نظارت دقیق بر محل سینه کار معدن و سایر فعالیت های مربوطه گزارش خود را به طور مرتب ارائه نماید.
- ۲۴- بدلیل تاثیر اضافه بار در کاهش کارایی سیستم های ترمز و تعلیق خودروهای حمل بار و ایجاد خسارت به راه های عمومی کشور و بمنظور پرهیز از حوادث رانندگی و تحمیل آسیب های جانی و مالی از بارگیری بیش از ظرفیت مجاز خودروها خودداری بعمل آید.
- ۲۵- آب پاشی یا شن ریزی جاده های ارتباطی و یا ریختن مازوت با رعایت ضوابط جهت کاهش آلودگیهای زیست محیطی در اثر ایجاد گرد و غبار حاصل از تردد ماشین آلات مدنظر قرار گیرد.
- ۲۶- تاسیسات بهداشتی مناسب و کامل شامل روشویی، حمام، توالت، محل غذاخوری و نمازخانه در محل مناسبی وجود داشته باشد.

۲۷- دارنده پروانه عملیات معدنی و یا نماینده او و مسئول فنی موظفند در صورت بروز حادثه بلافاصله مراتب را به مراجع قانونی گزارش و در اسرع وقت وزارتخانه متبوع را در جریان حادثه قرار دهند.

۲۸- بهره بردار مکلف است تاریخ شروع عملیات معدنی را علاوه بر سازمان به اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان نیز اطلاع دهند.

۲۹- تهیه و نگهداری کلیه مدارک و مستندات لازم سر معدن به شرح زیر:

- پروانه (یا مجوز) بهره برداری یا تصویر آن، نقشه محدوده معدن، طرح بهره برداری مصوب با آخرین تغییرات و اصلاحات، نقشه بهره برداری معدن شامل راه های دسترسی طبق طرح مصوب، دفتر حضور و غیاب و فهرست مشخصات کارکنان معدن، دفتر استخراج و فروش روزانه، دفتر ثبت نظرات و تذکرات بازرسان و ناظران، دفتر ثبت حوادث دفتر ثبت اقدامات ایمنی، دفتر ثبت اقدامات بهداشتی، آیین نامه ایمنی معدن، تصویر قرارداد مسئول فنی و ایمنی، آخرین نقشه وضعیت معدن، لیست های مصرفی مواد ناریه.

۳۰- دارنده مجوز عملیات معدنی و صنایع معدنی موظف است از خدمات مسئول فنی واجد شرایط نظام مهندسی و نظارت بر کلیه امور فنی و ایمنی استفاده کند و نسبت به ظهر نویسی مسائل فنی و ایمنی معدن در دفتر نظارت و ارائه گزارش ماهانه مسئول فنی به این سازمان با ذکر نام و شماره نظام مهندسی اقدام نماید.

۳۱- در معادنی که حداقل ۲۵ نفر کارگر باشند، باید یک نفر ذیصلاح بعنوان مسئول ایمنی و یک نفر بعنوان مسئول بهداشت حرفه ای تعیین شود، در معادنی که کمتر از ۲۵ نفر کارگر دارند. این مسئولیت به عهده اشخاص دارای مجوز صلاحیت نظام مهندسی معدن و یا سرپرست معدن می باشد.

۳۲- چنانچه بهره بردار متقاضی تمدید پروانه خود باشد، موظف است ۱۸ ماه قبل از انقضای اعتبار پروانه بهره برداری، تقاضای خود را ارائه و حداکثر یک سال مانده به پایان اعتبار پروانه، مستندات لازم را در مورد باقیمانده ذخایر معدنی و ذخایر معدنی حاصل از اکتشاف حین بهره برداری و طرح بهره برداری مربوط به دوره بهره برداری جدید را به این سازمان ارائه نماید در غیر اینصورت به استناد بند پ ماده ۵۴ آئین نامه اجرایی قانون معادن بعد از اتمام مهلت پروانه، معدن از ید بهره بردار منتزع و از طریق مزایده عمومی واگذار خواهد شد.

۳۳- بهره بردار موظف است در پایان هر سال، گزارش کاملی از عملیات بهره برداری را طبق چارچوب تعریف شده این سازمان که شامل اطلاعاتی از جمله میزان استخراج، قیمت تمام شده، قیمت فروش، آمار و اطلاعات منابع انسانی است، تهیه و به این سازمان ارائه نماید. ضمناً ارائه گزارشهای ماهانه جزء تعهدات بهره بردار محسوب می شود. در صورت عدم ارائه گزارشهای ماهانه تا سقف زمانی سه ماه متوالی یا شش ماه متناوب، طبق مقررات با بهره بردار رفتار خواهد شد.

۳۴- بهره بردار موظف به استخراج سالانه به مقدار تعیین شده در طرح مصوب و پروانه بهره برداری معدن است در صورت عدم رعایت به استناد ماده ۵۵ آئین نامه اجرایی قانون معادن و دستورالعمل مربوط، اضافه برداشت مشمول خسارت تا پنج برابر قیمت پایه حقوق دولتی است که در صورت تکرار منجر به سلب صلاحیت بهره بردار خواهد شد.

۳۵- بهره بردار موظف به انجام فعالیت و بهره برداری از معدن در چارچوب پروانه بهره برداری و مجوز صادره با رعایت کلیه قوانین و مقررات مربوط و اصول فنی و ایمنی زیر نظر مسئول فنی و در صورت لزوم مسئول ایمنی معدن می باشد.

شماره: ۹۷/۱۱۳۴۱

تاریخ: ۱۳۹۷/۰۴/۰۹

پوست: ندارد

کتابت اداری خودکار

مسئولیت عدم اجرا یا اجرای برخلاف مقررات ناشی از عدم اطلاع از قوانین و مقررات بر عهده بهره بردار خواهد بود و اظهار عدم اطلاع از قانون از سوی بهره بردار قابل قبول نمیباشد و حقی برای بهره بردار ایجاد نخواهد کرد. به منظور پیشگیری از حوادث منجر به صدمات جانی و خسارات مالی و ایمن سازی محیط کار در معادن، بهره بردار با رعایت کامل موارد فوق و ملزم به رعایت تمام مفاد آن زیر نظر مسئول فنی و مسئول ایمنی می باشد. در صورت عدم رعایت موارد فوق الذکر توسط دارندگان پروانه عملیات معدنی و بروز حادثه در اثر سهل انگاری و عدم رعایت اصول فنی و ایمنی توسط دارنده پروانه، نسبت به تکمیل و ارسال فرم ماده ۲۰ قانون معادن جهت سلب صلاحیت بهره بردار اقدام خواهد شد.

رونوشت:

حمید رضا متین
رئیس سازمان

- جناب آقای مهندس قاسمی مدیر کل محترم دفتر بهره برداری معادن وزارت متبوع جهت استحضار؛
- جناب آقای ایروانی مدیر کل محترم دفتر نظارت معادن وزارت متبوع جهت استحضار؛
- رئیس محترم سازمان نظام مهندسی معدن استان همدان جهت اطلاع و ابلاغ به مسئولین فنی و ایمنی معادن، نظارت و کنترل و بر عملکرد آنها و برگزاری دوره های آموزشی و توجیهی مورد نیاز؛
- رئیس محترم هیات مدیره خانه معدن استان همدان؛
- رئیس محترم هیات مدیره انجمن صنفی معادن سیلیس استان همدان؛
- رئیس محترم هیات مدیره انجمن شن و ماسه ؛
- رئیس محترم اداره HSEE سازمان جهت اطلاع و دستور پیگیری؛
- کارشناسان محترم اداره امور معادن جهت اطلاع و پیگیری؛